

การผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่อง เสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ

The Production of Digital Media Video on Gender-neutral Clothing

ภัทรวรรณ ไกรปิยเศรษฐ์¹ วรรัตน์ จรัสชัยวงศ์¹ พิมพ์ชนก เพชรสงค์¹และทิตฐาน เนียมชูชื่น^{1*}
Pattarawat Kraipiyaset, Wararat Jaraschaiwong, Pimchanok Pectsong, and Thittahn
Neamchuchuen

¹ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

Faculty of Science and Technology, Rajamangala University of Technology Krungthep

* Corresponding author e-mail: thittahn.n@mail.rmuk.ac.th

Received: 03/03/2025 Revised: 27/05/2025 Accepted: 06/06/2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจหลังการรับชมสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ วิธีการวิจัยโดยศึกษาข้อมูลทฤษฎีจากหนังสือ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่อง เสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ จำนวน 3 ตอน โดยใช้ขั้นตอนกระบวนการผลิตสื่อวิดีโอในรูปแบบ 3P คือ 1) ขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre-Production) 2) ขั้นตอนการผลิต (Production) 3) ขั้นตอนหลังการผลิต (Post-Production) หลังจากนั้นประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประเมินคุณภาพพร้อมนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข และประเมินความพึงพอใจกับกลุ่มศึกษา คือ กลุ่มเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Facebook Group) กลุ่มละครสั้นสะท้อนสังคม จำนวน 100 คน สรุปผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินคุณภาพหลังการผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ด้าน พบว่า ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.84) 2) ผลการประเมินความพึงพอใจหลังการรับชมสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ จากกลุ่มศึกษา จำนวน 100 คน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.68) กลุ่มศึกษามีความพึงพอใจหลังการรับชมสามารถใช้สื่อประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมไทยให้เกิดการยอมรับในสิทธิและเสรีภาพ และความเท่าเทียมกันในสังคมได้

คำสำคัญ: สื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล การรณรงค์ เสื้อผ้า เพศสภาพ

Abstract

This research aims to 1) produce digital media video on gender-neutral clothing and 2) study the satisfaction after watching digital video media on gender-neutral clothing. The research methodology involves studying theoretical information from books, documents, articles, and related research works to produce a digital video media on gender-neutral clothing, consisting of three parts, using the 3P video production process: 1) Pre-Production, 2) Production, and 3) Post-Production. Afterward, the quality is evaluated by three experts who provide feedback for improvements and assess satisfaction with the study group, which consists of 100 members of the online social network group (Facebook Group) focused on

social reflection short dramas. The study concluded that the quality assessment of the post-production of digital video media on gender-neutral clothing by the three experts showed that overall opinions were at a high level ($\bar{X}$ =4.40, S.D.=0.84). The results of satisfaction assessment after watching digital video media on gender-neutral clothing from the study group of 100 individuals were at a high level ($\bar{X}$ =4.42, S.D.=0.68). The study group's satisfaction after viewing indicated the effectiveness of using media for promoting acceptance of rights, freedom, and social equality in Thai culture.

Keywords: Video Media in The Digital System, Campaign, Clothing, Gender identity

1. บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเป็นไปอย่างรวดเร็ว และเป็นวิถีของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ สืบสอน เพื่อสนองความต้องการพื้นฐานของสังคม และมีผลทางจิตใจ รวมถึงความสดชื่นในชีวิต (รุจน์ หาเรือนทรง, 2567) ดังนั้นสังคมและวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกันตาม การเปลี่ยนแปลงของเวลา มนุษย์ทำให้โครงสร้างทางสังคมมีความผูกพันทางจิตใจของหลาย ๆ คนเข้าด้วยกัน จากรากฐานของสังคมนั้น จึงมีวัฒนธรรมเป็นตัวตั้งหรือรากฐาน เพื่อให้สังคมมั่นคงและยั่งยืน (ประเวศ วะสี, 2547) ผลจากวัฒนธรรมที่เป็นตัวกำหนดความคิด ความรู้สึกของคนในสังคม และทัศนคติความรู้สึกละเอียดต่าง ๆ ก็ถูกถ่ายทอดโดยสิ่งแวดล้อม และสถาบันทางสังคมมาสู่คนรุ่นแล้วรุ่นเล่า นั้น ค่านิยมและทัศนคติทางเพศที่สืบทอด แต่เดิมในสังคมไทยคือ การยกย่องและให้ความสำคัญกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง หรือแม้แต่ในชนบทปัจจุบัน จะมองเรื่องเพศเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอำนาจหน้าที่คอยควบคุมปกป้องดูแลพฤติกรรมทางเพศ ของหญิงชาย ไม่ให้สร้างความเสื่อมเสียเดือดร้อน และกระทบกับความปกติของสังคมส่วนรวม ความเป็นสามีภรรยา หรือการได้เสียของหญิงชายจึงไม่ใช่เรื่องอิสระเสรีของบุคคลสองคนเท่านั้น (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2547) ค่านิยมนั้น เป็นสิ่งที่บุคคลหรือสังคมยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ และกำหนดการกระทำของตนเอง (พจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) โดยปัจจุบันการขับเคลื่อนทางสังคมมีหลากหลายมากขึ้น ทำให้เราได้มองเห็น มุมมองที่หลากหลาย รวมถึงค่านิยมของแบรนด์สินค้า ดังนั้นจึงส่งผลให้คนเราไม่เลือกที่จะตัดสินคน ๆ นั้น จากภายนอกเหมือนเคย และรู้จักที่จะเคารพสิทธิส่วนบุคคลที่จะเลือกสไตล์ที่ตนเองชอบ

การเหมารวมในเรื่องเพศ (Gender Stereotypes) กลายเป็นความคิดตายตัว ตอกย้ำความเชื่อดั้งเดิม ของผู้คนในสังคมที่เห็นว่าอะไรเหมาะสมกับหญิง หรืออะไรเหมาะสมกับชาย นำไปสู่ความเชื่อที่ว่าบทบาท เหล่านี้เปลี่ยนแปลงไม่ได้ ทำให้มีการจำกัดโอกาสพัฒนาศักยภาพของทั้งหญิงและชาย มีการกีดกัน มีอคติ และ อาจนำไปสู่การเลือกปฏิบัติ และความรุนแรงทางเพศ (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2557) ดังจะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันปัญหาความรุนแรงในครอบครัวต่อชายาที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็นอาชญากรรมที่ถูกเก็บไว้ได้พรมมานาน กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และอาชญากรรมทางเพศ เช่น การถูกข่มเหง (Bully) หรือถูกทำร้ายร่างกาย เป็นต้น (ณรงค์ศักดิ์ กล้าปราบโจร, 2562) หากมองจากภายนอก สิ่งที่สามารถดึงดูดสายตาได้ก็คืองานแต่งกาย และหน้าตาที่สามารถบ่งบอก ถึงรสนิยม อาชีพ และเพศของบุคคลนั้น ๆ แต่หากพิจารณาแล้วความแตกต่างของอดีตและปัจจุบันนั้นยังมีอยู่มาก และยังคงไม่ได้รับการยอมรับเสียทีเดียวนั่นก็คือเรื่องเพศกับการแต่งกาย เพราะมีภาพจำว่าผู้ชายจะต้องใส่ กางเกงขาสั้น และผู้หญิงจะต้องใส่กระโปรงยาว ดังนั้น สัญลักษณ์หน้าประตูห้องน้ำ เป็นต้น คำว่าเพศชาย

และเพศหญิงนั่นเอง ที่จำกัดความเป็นตัวตนและทางเลือกของมนุษย์ออกไป (เกศราลักษณ์ ไพบุรย์กุลศิริ, 2561) สอดคล้องกับความหลากหลายทางเพศต่อการสร้างครอบครัวระหว่างเพศเดียวกันในสังคมไทยนั้น แม้ว่าบริบททางสังคมจะยอมรับความหลากหลายทางเพศที่มีอยู่ในสังคม และมีการเคลื่อนไหวทางสังคมเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น รวมถึงความหลากหลายทางเพศที่ถูกหยิบยกมาศึกษาทางวิชาการ เพื่อให้เห็นถึงการสร้างตัวตน ความเท่าเทียม และประสบการณ์ชีวิตของกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ สังคมจะยอมรับการมีอยู่ของความหลากหลายทางเพศ เหมือนการสมรสของชายและหญิงมากขึ้น รวมไปถึงการกดทับและการเลือกปฏิบัติจะถูกสร้างความเข้าใจ และชุดความรู้ใหม่ทำให้เกิดความเท่าเทียมในสังคม (พรพิรุณ ชลาสัย และรัชชก ขำนาญมา, 2568) ดังนั้นความหลากหลายทางเพศได้รับการยอมรับในสังคมไทยที่เพิ่มมากขึ้นและพยายามให้มีสิทธิเสรีภาพที่เท่าเทียม และถูกรับรองอย่างถูกต้องตามกฎหมายในปัจจุบัน

การรณรงค์เป็นเครื่องมือการสื่อสารที่สามารถเปลี่ยนแปลงความนิยมได้ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การรณรงค์เป็นการระดมความรู้ ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลาย ๆ เรื่อง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายร่วมมือให้งานนั้นสำเร็จลงตามเป้าหมาย (เกษม จันทรน้อย, 2537) และถือเป็นกิจกรรมรูปแบบหนึ่งที่ใช้ในการสื่อสารโน้มน้าวจิตใจของมนุษย์ โดยมีการกำหนด ชุดกิจกรรมการสื่อสารและวางแผนไว้ล่วงหน้า รวมถึงการแพร่กระจายข้อมูลข่าวสาร ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง ที่สามารถให้สารเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้ได้มากที่สุด (แก้วเกล้า บรรจง และปาริชาติ สถาปิตานนท์, 2561) สอดคล้องกับการยอมรับในเพศสภาพ โดยมีการสร้างกิจกรรมที่มีชื่อว่า Pride Month ที่จะจัดขึ้นในเดือนมิถุนายนของทุกปี ซึ่งเป็นกิจกรรมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ได้ออกมาเดินรณรงค์ถึงความมีตัวตน ความภาคภูมิใจ และรำลึกถึงเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งผลของการรณรงค์ในระยะเวลาหลายปี ทำให้ผู้คนเข้าใจและยอมรับถึงการมีตัวตนของพวกเขามากขึ้น ดังนั้นการรณรงค์เป็นการสื่อสารองค์ความรู้ในมิติใหม่ และส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของสังคม โดยเฉพาะเรื่องเพศในปัจจุบัน ถือเป็นสิทธิ เสรีภาพของแต่ละบุคคลในการแสดงออกทางการแต่งกายแล้วไม่ถูกบุคคลอื่นกลั่นแกล้ง รังแก ทั้งทางคำพูด และทางร่างกาย ซึ่งในปัจจุบันการแสดงออกทางการแต่งกายจึงเป็นสิทธิของแต่ละบุคคล

สื่อ เป็นช่องทางการสื่อสารที่น่าเสนอเนื้อหาของสารไม่ว่าจะเป็นข่าว ข้อมูลความรู้ ความบันเทิง หรือการโฆษณาไปสู่ผู้บริโภค การเปลี่ยนแปลงระบบเทคโนโลยีนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบสื่อที่พัฒนาให้ดีขึ้น นับจากสื่อบุคคลที่เปลี่ยนแปลงเป็นสื่อสิ่งพิมพ์พัฒนาเป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์คือ สื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์ ดังนั้นหลักการทฤษฎีการสื่อสาร หลักการสื่อสารมวลชน การสื่อสารทางภาพและเสียง สื่อดิจิทัล การออกแบบสื่อดิจิทัล การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล ลิขสิทธิ์ทางปัญญา และจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อสารมวลชน เป็นส่วนสำคัญในกระบวนการผลิตสื่อ (พรจิต สมบัติพานิช, 2547) สอดคล้องกับการสื่อสารข้อมูลปรากฏในสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลประยุกต์ใช้สื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและรับรู้ถึงข้อมูลที่ดีขึ้น จากการใช้ตัวอักษร รูปภาพ การออกแบบกราฟิกในสื่อเพื่อให้การรับข้อมูลข่าวสารที่สั้นกระชับและเข้าใจความหมายได้ในระยะเวลาอันสั้น (ธัญภัทร เทียงทัศน และคณะ, 2566) การผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลในการเล่าเรื่อง สามารถถ่ายทอดเนื้อหา และนำเสนอเรื่องราวในรูปแบบภาพวิดีโอให้เกิดความน่าสนใจ ประกอบกับคุณภาพที่ดีของภาพคมชัดรายละเอียดภาพ และความคมชัดของเสียงบรรยายรวมถึงเนื้อหาที่ใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และสร้างคุณค่าให้กับสังคมในยุคปัจจุบัน (เกียรติภูมิ อายวงค์ และคณะ, 2566) ดังนั้นการผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลจึงมีผลในการสื่อสารความหมาย และการเข้าถึงข้อมูลที่เข้าใจง่ายจากการสื่อความหมายรูปภาพ ภาพ วิดีโอในระบบดิจิทัลในการถ่ายทอดเนื้อหาการรณรงค์สื่อสารความหมายเชิงพฤติกรรมการเรียนรู้ของสังคมในยุคปัจจุบัน

ดังนั้น จากการค้นคว้าหาข้อมูลทำให้ทราบถึงปัญหาถึงความไม่สัมพันธ์กันระหว่างวัฒนธรรมไทยกับค่านิยมปัจจุบัน ค่านิยมและสังคมที่ถูกสืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ไม่ว่าจะเป็นการนำหลักศาสนามาบังคับจิตใจและเพศสภาพ หรือการตอกย้ำความคิดดั้งเดิมว่าอะไรเหมาะสมกับผู้หญิง หรือผู้ชาย นำไปสู่อาชญากรรมทางเพศและการตกเป็นเหยื่อทางเพศ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ลดทอนสิทธิและเสรีภาพในการเป็นมนุษย์เพียงแค่มุขคนนั้น ไม่อยากใช้คำว่าเพศหญิงหรือชายมาจำกัดหรือนิยามความเป็นตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการแสดงออกด้วยการแต่งตัว ฯลฯ ผู้วิจัยมีความสนใจผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ เพื่อสร้างการยอมรับ ความเข้าใจในหัวข้อย่อยของการเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น และปรับเปลี่ยนทัศนคติ มุมมองของสังคมได้ เมื่อมีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับบุคคลกลุ่มนี้ ก็มักจะมีเนื้อหาข่าวที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง หรือมีลักษณะเหมารวมปราศจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีทางเพศ อัตลักษณ์ทางเพศ ลักษณะทางเพศ รวมถึงการแต่งตัว ทำให้บุคคลที่เป็นอินเทอร์เซ็กส์ (LGBTQ) ในประเทศไทย ต้องเผชิญกับการตีตรา การเลือกปฏิบัติที่เท่าเทียมของสังคมในยุคสมัยใหม่

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ
- 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจหลังการรับชมสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ

2. การทบทวนวรรณกรรม

การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของสังคมไทยในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว การเคารพสิทธิและเสรีภาพ มีบทบาทต่อการยอมรับกันในสังคมไทยในยุคปัจจุบัน การสื่อสารความหมายและให้เกิดความเข้าใจในการยอมรับและเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ผ่านการเล่าเรื่องราวด้วยสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1) แนวความคิดการสื่อสาร

มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1) ผู้ส่งสาร (Sender) คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้ริเริ่มหรือเริ่มต้นส่งสารไปให้อีกบุคคลหนึ่ง จะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม หรือเป็นผู้ทำหน้าที่ส่งสารผ่านช่องทางหนึ่งไปยังผู้รับสาร ฉะนั้น ผู้ส่งสารจึงมีบทบาทในการขึ้นว่าพฤติกรรมการสื่อสารภายในสถานการณ์หนึ่ง ๆ นั้น จะเป็นไปในรูปแบบใดและมีผลอย่างไรหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้ส่งสารคือ ผู้กระตุ้นที่ทำให้เกิดการตอบสนองจากผู้รับสาร หรือผู้ส่งสารอาจเรียกผู้เข้ารหัสคือผู้ที่รับผิดชอบในการนำความคิดของผู้ริเริ่ม ความคิดหรือแหล่งสารส่งไปยังผู้ที่ต้องการจะสื่อสารด้วย โดยการใช้สัญญาณและสัญลักษณ์หรือเรียกว่า การเข้ารหัสเชิงข้อมูล ซึ่งแสดงถึงเป้าหมายหรือสิ่งที่แหล่งสารต้องการสื่อ

1.2) ผู้รับสาร (Receiver) คือ ผู้ที่รับสารจากบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลหนึ่ง เมื่อได้รับสารผู้รับสารจะเกิดการตีความและการตอบสนองจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม และส่งปฏิกิริยาตอบสนองกลับไปให้ผู้ส่งสาร หรือผู้รับสารเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ผู้ถอดรหัสคือ ผู้ที่ถอดความหมายของสัญญาณหรือสัญลักษณ์ที่ผู้เข้ารหัสส่งมา หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ผู้รับผิดชอบการถอดรหัสของสารเพื่อให้ผู้รับสารปลายทางหรือผู้รับสารที่ผู้ส่งสารต้องการให้ได้รับสาร

1.3) สาร (Message) หมายถึง สิ่งที่ผู้ส่งสารไปให้ผู้รับสารในรูปของรหัสคำว่า “รหัส” หมายถึง สัญญาณหรือสัญลักษณ์ หรือกลุ่มของสัญลักษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นในลักษณะที่มีความหมายต่อคน และผู้รับสารสามารถเข้าใจความหมายของมันได้ต่อเมื่อมีการถอดความหมายของสัญญาณหรือสัญลักษณ์ออกมา สัญญาณหรือ

สัญลักษณ์ที่นี้อาจเป็นคำพูด ตัวหนังสือ รูปภาพ เครื่องหมาย หรือกิริยาท่าทางต่าง ๆ ฯลฯ ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงหรือถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และวัตถุประสงค์ของผู้รับสาร

1.4) ช่องทางการสื่อสาร (Channel) คือ ตัวกลางที่ช่วยในการนำส่งสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ซึ่งช่องทางเปรียบเสมือนยานพาหนะในการส่งข้อมูลไปยังผู้ร่วมในการสื่อสาร เช่น คลื่นเสียง วิทยุ โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ และเครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นต้น

2) แนวความคิดสื่อดิจิทัล

เป็นการนำเสนอเนื้อหาสิ่งปรากฏด้วยตัวอักษร เครื่องหมาย ภาพ หรือเสียง ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเอกสาร สิ่งพิมพ์ ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพพระบายสี รูปภาพ ภาพโฆษณา รูปถ่าย วิดีโอ ภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ การแสดง การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีของสื่อเปลี่ยนแปลงจากสิ่งพิมพ์ พัฒนามาเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ สื่อวิทยุและโทรทัศน์ ในปัจจุบันการพัฒนาสื่อไม่หยุดนิ่ง มีช่องทางเผยแพร่สื่อทางอินเทอร์เน็ต เพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกันมากยิ่งขึ้น (พรจิต สมบัติพานิช, 2547) จากการเปลี่ยนแปลงในยุคอนาล็อกเข้าสู่ยุคดิจิทัล สื่อวิดีโอเทปจึงพัฒนาเป็นสื่อวิดีโอดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้ในยุคปัจจุบัน ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของระบบสื่อแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ (พสนันท์ ปัญญาพร, 2555)

2.1) สื่อเก่า (Traditional Media) คือ สื่อที่ผู้ส่งสารทำหน้าที่ส่งสารไปยังผู้รับสารได้ทางเดียว ผู้รับสารไม่สามารถส่งข้อมูลตอบกลับผู้ส่งสารได้ เช่น สื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ โทรเลข และโทรทัศน์

2.2) สื่อใหม่ (New Media) คือ สื่อที่เอื้อให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารได้สื่อสารสองทาง ไม่ว่าจะส่งสารด้านเสียง ข้อความ ภาพ หรือส่งสารหลายอย่างพร้อมกัน

3) แนวความคิดการผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล

สื่อดิจิทัล หมายถึง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งทำงานประมวลผลข้อมูล โดยใช้รูปแบบรหัสสัญญาณดิจิทัล โดยใช้รหัสตัวเลขระหว่าง 0 และ 1 ในการแสดงข้อมูล เป็นตัวเลขฐานข้อมูลพื้นฐานในการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ ด้านความชัด และคุณภาพของสื่อดิจิทัลจะเหมาะสมในปัจจุบันมากกว่าสื่ออนาล็อก องค์ประกอบสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลพื้นฐานมีดังนี้ (ทวีศักดิ์ กาญจนสุวรรณ, 2552)

3.1) ข้อความ (Text) คือ ตัวอักษร เนื้อหาข้อความที่ใช้นำเสนอแสดงรายละเอียด เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น สามารถใส่รูปแบบอักษรและสี ให้ดูน่าสนใจมากขึ้น

3.2) เสียง (Sound) คือ เสียง เช่น เสียงเพลงประกอบวิดีโอ เสียงการพูดบรรยาย สามารถนำมาประกอบสื่อวิดีโอเพื่อสร้างความน่าสนใจ น่าติดตามในเรื่องราว และสอดคล้องกับเนื้อหาได้เป็นอย่างดี การใส่เพลงจะช่วยให้สื่อดูสมบูรณ์มากขึ้น

3.3) ภาพนิ่ง (Still Image) คือ ภาพที่ไม่มีการขยับเคลื่อนไหว เช่น ภาพวาด ภาพถ่าย และภาพลายเส้น เป็นต้น ภาพนิ่งสามารถถ่ายทอดความเข้าใจได้ดี และลึกซึ้งมากกว่าข้อความหรือตัวอักษร เนื่องจากภาพจะให้ผลรับรู้การมองเห็นได้ดีกว่าตัวอักษรหรือข้อความที่มีข้อจำกัด ความสามารถในการอ่าน หรือความแตกต่างของภาษาที่ไม่สามารถเข้าใจได้ในทุกชนชาติ

3.4) ภาพเคลื่อนไหว (Animation) คือ ภาพเคลื่อนไหวหรือภาพกราฟิกที่มีการเคลื่อนไหวเพื่อแสดงความต่อเนื่องของวัตถุหรือการกระทำในปรากฏการณ์ต่าง ๆ เช่น การเคลื่อนที่ของเรือที่คนกำลังพายอยู่ในแม่น้ำ เป็นต้น เพื่อสร้างจินตนาการและทำให้เกิดความน่าสนใจจากผู้ชม การผลิตสื่อภาพเคลื่อนไหวจะต้องใช้อุปกรณ์และโปรแกรมที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการใช้งาน และพื้นที่จัดเก็บขนาดไฟล์ของภาพเคลื่อนไหวมากกว่าภาพนิ่งหลายเท่า

3.5) วิดีโอ (Video) คือ นำเสนอข้อความ หรือภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว พร้อมกับใส่เสียงเข้าไปได้อีกด้วย เป็นองค์ประกอบมัลติมีเดียที่มีความสำคัญอย่างมากของสื่อดิจิทัล วิดีโอมีปัญหาในเรื่องการจัดเก็บไฟล์ สิ้นเปลืองทรัพยากรพื้นที่ข้อมูลมาก

4) แนวความคิดเกี่ยวกับการรณรงค์

การรณรงค์เป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยสร้างจิตสำนึกสาธารณะไปยังกลุ่มคนในสังคม เรียกว่า การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ที่ต้องอาศัยการวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การรณรงค์บรรลุไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยมีปัจจัยสำคัญในการสื่อสารการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ดังนี้ (เสาวนีย์ ฉัตรแก้ว, 2551)

4.1) ผู้ส่งสาร (Sender) ผู้ที่มุ่งทำงานเพื่อส่วนรวม เช่น พรรคการเมือง องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ฯลฯ

4.2) ผู้รับสาร (Receiver) สามารถเป็นสาธารณชน (Public) หรือกำหนดแบบเฉพาะเจาะจง ผู้ที่ได้รับปัญหานั้นโดยตรง หรือคนที่มีความสนใจร่วมกัน โดยแบ่งเป็น

(1) กลุ่มเป้าหมายที่มีเป้าหมายในการรณรงค์ด้วยโดยตรง (Intended Receiver)

(2) กลุ่มเป้าหมายที่มีอิทธิพลต่อการรณรงค์ไปยังกลุ่มเป้าหมายที่คาดหวัง เรียกว่าเป็น Actual Receiver โดยนับว่าเป็นกลุ่มที่สามารถผลักดันผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ ทั้งในภาครัฐและเอกชน

4.3) เนื้อหา (Message) สิ่งที่สำคัญในการรณรงค์คือความหมาย (Meaning) การตีความจึงสำคัญมากที่ผู้ส่งสารต้องส่งเนื้อหาไปให้ผู้รับสารให้ได้ตามวัตถุประสงค์ โดยปกติคนเรามักจะเลือกการรับข่าวสาร (Selection of Issues) ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง และอาจให้ความสำคัญในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะ (Public Affaire) เพียงเล็กน้อยเท่านั้น การสร้างความสำคัญในประเด็นปัญหา ด้วยแนวคิดของการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting) จึงนับว่าเป็นเรื่องสำคัญ ทั้งนี้การรณรงค์ด้วยประเด็นสาธารณะ ผู้รับสารจะให้ความสำคัญกับอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นมาเป็นอันดับแรก ดังนั้นประเด็นของการรณรงค์ที่จะได้รับการยอมรับ มักจะเป็นสิ่งที่ผู้รับสารเห็นว่าจะสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ หรือผู้รับสารจะได้อะไรจากการรณรงค์นี้ ในทางกลับกัน หากผู้รับสารพบว่ามีความเสี่ยง ก็จะเกิดการปฏิเสธทันที ในบางครั้งคนเรามักจะมองว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม แม้จะมีที่มาจากตัวบุคคล (Individual) แต่ภาระในการแก้ปัญหาถูกโยกให้กับภาครัฐ

4.4) สื่อ (Media) เทคโนโลยีสามารถเอื้อให้การสื่อสารเป็นไปอย่างง่ายดาย และสามารถควบคุมการเผยแพร่ของข่าวสารได้ แม้แต่การส่งข้อมูลให้กลุ่มแบบเฉพาะเจาะจง ทั้งยังเปิดโอกาสให้ได้ตอบโต้กันอย่างรวดเร็วอีกด้วย ปกติผู้รับสารมักต้องการข้อมูลข่าวสารโดยใช้ทางลัด (Shortcut) และมักจะเป็นฝ่ายรับข้อมูลแบบตั้งรับ (Passive) ดังนั้น ควรกระตุ้นให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้รับสาร และผู้ส่งสาร (The Interactive Model) ให้ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน

ดังนั้นในการรณรงค์ อาจต้องเริ่มด้วยการสื่อสารผ่านสื่อมวลชน ควรให้ความสำคัญกับผู้ที่มีอิทธิพลทางความคิด (Influential) การพิจารณาถึงผู้นำความคิดนี้ ไม่เกี่ยวข้องกับอายุ การศึกษา แต่เป็นคนที่มีบุคลิกที่ทำให้ผู้คนรับฟัง บ่อยครั้งมักเชื่อมโยงกับสถานภาพของเขา เมื่อจะทำการรณรงค์จึงจำเป็นต้องมีข้อมูลของผู้ที่มีอิทธิพลทางความคิด โดยปกติแล้วผู้ที่มีอิทธิพลทางความคิดจะเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ มากกว่ารายการโทรทัศน์หรือรายการวิทยุจะเลือกรายการที่มีการอภิปรายทางการเมือง การนำเสนอแนวคิดมุมมองทางสังคม เนื่องจากผู้ที่มีอิทธิพลทางความคิดนั้น สามารถให้ข้อมูลข่าวสารให้กับผู้คนได้ด้วยมุมมองที่แตกต่าง ด้วยสิ่งนี้ทำให้ผู้ที่มีอิทธิพลทางความคิดมักกลายเป็นศูนย์กลางในเครือข่ายการสื่อสาร (Communication Network) การนำเสนอแนวคิดเสรีภาพในการแสดงออก ความคิดเห็นหลากหลายในการแสดงออกหรือการพูดเป็นกุญแจสำคัญของการพัฒนาประเทศและสังคม ให้รุ่งเรืองและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นสิทธิมนุษยชนตามกฎหมาย และมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ หมายถึง สิทธิที่เราจะสามารถที่จะแสดงออกหรือสื่อสารความรู้สึกนึกคิด ความเห็น ทั้งคำพูด แสดงท่าทาง หรือการสื่อสารด้วยตัวหนังสือ ประเทศไทยในปัจจุบันเสรีภาพในการพูดและการแสดงออกทำให้คนแต่ละคนสามารถแสดงตัวตน ทักษะ ความสามารถ แม้จะแตกต่างจากผู้อื่นหรือสังคมนั้น ไม่ว่าจะผ่านการแต่งตัว การเขียนโพสต์ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ หรือการแสดงออกในรูปแบบอื่น ๆ ยังมีคนบางกลุ่มในสังคมที่ไม่สามารถเข้าใจในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ทำให้การแสดงออกเสรีภาพ

นั้นถูกปิดกั้น กีดกัน ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อเผชิญกับความไม่เป็นธรรม และกระบวนการยุติธรรมในประเทศไม่สามารถนำผู้กระทำผิดมารับผิดชอบได้ เช่น เมื่อถูกเจ้าหน้าที่รัฐในท้องถิ่นเรียกรับสินบนหรือข่มขู่ เสรีภาพในการพูดและแสดงออก จึงถูกเรียกร้องความเป็นธรรมย่อมเป็นสิ่งที่จำเป็น และควรได้รับความคุ้มครอง

5) แนวคิดเกี่ยวกับเพศสภาพ

เพศสภาพของสังคมบุคคลที่สามารถมองเห็นถึงความเป็นชายและความเป็นหญิงได้ ความหลากหลายทางเพศนั้นแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สังคมให้คุณค่าทางความหมาย ความคาดหวังของผู้คนให้เป็นไปตามบรรทัดฐานทางสังคม ความเชื่อ รวมถึงการปฏิบัติตามจารีตประเพณี วัฒนธรรมทางสังคม (พรพิรุณ ชลาลัย และรักชนก ชำนาญมาก, 2568) ดังนั้นอัตลักษณ์ของเพศสภาพจึงมีความเกี่ยวเนื่องกันในทางประวัติศาสตร์ทางสังคมเป็นตัวกำหนดและควบคุม ดังนั้นเพศเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรม ในปัจจุบันการแสดงออกนั้นไม่มีขีดจำกัดเพศชาย เพศหญิง ขึ้นอยู่กับสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่อยากแสดงออก แต่คนในสังคมไทยบางส่วนยังไม่เกิดความเข้าใจการแสดงออกเพศที่ไม่ตรงกับเพศสภาพที่กำหนด และการตีความหมายที่ผิดแปลกไป ดังนั้นการแบ่งออกเพศสภาพในยุคปัจจุบันมีดังนี้

5.1) เพศวิถี (Sexuality) หมายถึง ค่านิยมในสังคม บรรทัดฐาน และวิถีคิด วิธีการปฏิบัติ การแสดงออกเกี่ยวกับความปรารถนาทางเพศ คู่รัก ชีวิตคู่ ที่มีความสัมพันธ์กับสังคมและวัฒนธรรม (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2554) แนวคิดเรื่องเพศวิถีสามารถเปลี่ยนแปลง ประยุกต์ได้ตามกาลเวลา ยุคสมัย ค่านิยมในสังคมได้ แต่ค่อนข้างที่จะต้องใช้เวลาในการปรับเปลี่ยนความคิด ทำความเข้าใจระดมกันและกัน (บุญสืบ โสโสม, 2560) เพศวิถีในการศึกษาด้านมานุษยวิทยา หมายรวมว่าเป็นทั้งพฤติกรรมทางเพศ แรงขับทางเพศ ความปรารถนา ความพึงพอใจทางเพศ และรสนิยมทางเพศ ในขณะเดียวกันยังหมายรวมถึง บรรทัดฐานทางเพศ การแสดงออก ซึ่งอัตลักษณ์ทางสังคม ความรัก ความมั่นคงในชีวิต แบบแผนชีวิตการสืบพันธุ์ ความหลากหลายทางเพศ ความสัมพันธ์ชายหญิง หรือความสัมพันธ์ที่หลากหลายเพศ โดยมิติเพศวิถีทับซ้อนและเชื่อมโยงกับมิติของเพศภาวะ และมิติของเรื่องเพศ

5.2) เพศภาวะ (Gender) หมายถึง ค่านิยมความคิดในสังคมที่ใช้วิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมและวัฒนธรรมในสังคม ที่ใช้จำแนกความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชาย เรื่องเพศเป็นอัตลักษณ์ของร่างกาย แต่เพศไม่ใช่อัตลักษณ์ของสังคม สร้างสรรค์ขึ้นมาแล้วคาดหวังให้เป็นไปตามที่ต้องการให้สมาชิกในสังคมเชื่อฟัง และปฏิบัติตาม เช่น กำหนดให้เพศชาย มีความเข้มแข็งห้ามอ่อนแอ ต้องเป็นผู้นำ ส่วนเพศหญิง ต้องเรียบร้อย หากมีความสามารถมากเกินไปอาจไม่มีผู้ชายมาขอแต่งงานด้วย หากผู้ที่มีรสนิยมชื่นชอบ รักเพศเดียวกัน จะถูกกีดกัน ไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม หรืออาจรุนแรงไปกว่านั้น ดังนั้นอัตลักษณ์ของเพศภาวะจึงมีบริบทเฉพาะทางประวัติศาสตร์ สังคม การเมือง และเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดและกำกับเสมอ (สุชาติ ทวีสิทธิ์, 2550)

5.3) เพศสภาพ หรือสถานะทางเพศ มีความหมายเชิงเปรียบเทียบกับคำที่สังคมเข้าใจ ดังคำว่า “เพศ” ดังนั้นเพศสภาพจึงถูกตั้งกรอบขึ้นมาคือชายและหญิง หากสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือกำหนดสถานะทางเพศที่มาจากองค์ประกอบอื่น นอกเหนือจากเพศสรีระ สถานะทางเพศจึงมีเพิ่มมากขึ้น เช่น คำเรียกว่าเกย์ กะเทย ที่ถูกจำกัดความว่ามีรสนิยมชายรักชาย หรือทอม ดี เลสเบี้ยน ที่ถูกจำกัดความว่าหญิงรักหญิง เป็นต้น ความเป็นหญิง ความเป็นชาย มาจากความรู้สึกส่วนตัวหรือจากสถานภาพตามกฎหมาย เป็นสิ่งที่สังคมและวัฒนธรรมปลูกฝังให้แสดงบทบาทหญิงหรือชาย ดังนั้น เพศที่ถูกกำหนดโดยสังคมจึงอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวะ สถานการณ์ หรือเงื่อนไขตามยุคสมัย คุณลักษณะของแต่ละเพศไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่ถูกสร้างหล่อหลอมและขัดเกลามาจากสังคมส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งเกิดขึ้นตามความต้องการ ความชื่นชอบรสนิยม ความเป็นตัวตน และทักษะของมนุษย์บุคคลนั้น ๆ (วิชาญ ทราญอ่อน, 2567)

5.4) ความหลากหลายทางเพศ คือ การมีเพศสภาพไม่สอดคล้องกับเพศกำเนิด เพศทางเลือก LGBTQ+ เป็นกลุ่มคนที่มีอัตลักษณ์ทางเพศ หรือรสนิยมทางเพศที่แตกต่างไปจากคนส่วนใหญ่ในสังคมหรือชายหญิงตามเพศวิถี โดยมาจากคำว่า

(1) L คือ Lesbian กลุ่มผู้หญิงรักผู้หญิง

(2) G คือ Gay กลุ่มชายรักชาย

(3) B คือ Bisexual กลุ่มที่รักได้ทั้งผู้ชายและหญิง

(4) T คือ Transgender กลุ่มคนข้ามเพศ จากเพศชายเป็นเพศหญิง หรือจากเพศหญิงเป็นเพศชาย

(5) Q คือ Queer กลุ่มที่พึงพอใจต่อเพศใดเพศหนึ่ง โดยไม่ได้จำกัดในเรื่องเพศ และความรู้สึก รสนิยมทางเพศ ความรู้สึก รวมถึงความพึงพอใจที่ทางเพศที่มีต่อบุคคลอื่น เช่น รักต่างเพศ คือ ชายรักหญิง รักเพศเดียวกัน คือ เกย์ (Gay) และเลสเบี้ยน (Lesbian) ไบเซ็กชวล (Bisexual) คือ ผู้ที่มีรสนิยมชื่นชอบทั้งชายและหญิง โดยมีอารมณ์เสน่หากับเพศตรงข้ามหรือเพศเดียวกันก็ได้ และไม่ฝักใฝ่ทางเพศ คือ ผู้ที่ไม่สนใจเรื่องเพศสัมพันธ์ แต่รู้สึกสนิทสนมผูกพันกับบุคคลอื่น

6) แนวความคิดการแต่งกายไม่แบ่งเพศ

ความหมายของการแต่งกายไม่แบ่งเพศ (Gender Neutral Style Clothing) การแต่งกายไม่แบ่งเพศ คือ การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าแบบ Gender Neutral หรือเสื้อผ้าที่ไม่ระบุเพศ เสื้อผ้าเหล่านี้สามารถใส่ได้ทั้งชายและหญิง เป็นการออกแบบกรอบของการแต่งตัวแบบเดิม การแต่งกายเป็นเรื่องของแฟชั่น และแฟชั่นก็มีการลื่นไหลไปมาระหว่างเพศ จึงเกิดสไตล์เสื้อผ้าแนวใหม่ที่สามารถสวมใส่ได้ทั้งเพศชายและหญิงอย่างเท่าเทียม (Gender neutral Style) ได้รับความนิยมไม่เพียงเฉพาะผู้นำแฟชั่น (Trendsetters) เท่านั้น วัยรุ่นสมัยใหม่ก็เช่นกัน ที่ต้องการใช้การแต่งกายแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด รวมถึงสร้างสรรค์แสดงให้เห็นว่า พวกเขาไม่ได้ถูกขังอยู่ในกรอบของค่านิยมแบบเดิม ๆ (จิตรดา หมั่นชิต, 2567) ดังนั้นความเป็นกลางทางเพศ (Gender Neutral) หมายถึง สภาวะไร้เพศ ไม่ถูกจำกัดไว้ในเพศชายหรือหญิง ตามวัฒนธรรม ภาษา หรือสังคม ในปัจจุบันมีความหลากหลายทางเพศมากขึ้น จึงเกิดการถกเถียงถึงคำว่าเพศในมิติใหม่ ๆ ว่าแท้จริงแล้วเพศคืออะไร อะไรเป็นตัวกำหนดความเป็นเพศของเราแน่นอน จนนำไปสู่แนวคิดใหม่ ๆ ที่ไม่ให้อำนาจวัฒนธรรม ภาษา หรือสังคมมากำหนดบทบาททางเพศของแต่ละคนได้อีกต่อไป เป็นเรื่องที่คนในปัจจุบันเคารพในความเป็นตัวตนมากขึ้น เพราะจะไม่เกิดการเลือกปฏิบัติอย่างลำเอียงอีกต่อไป แม้แต่เรื่องของสีที่ถูกกำหนดไว้ว่า สีชมพูแทนเพศหญิงที่แสดงถึงความอ่อนหวาน สีน้ำเงินแทนเพศชายที่แสดงถึงความสุขุม ทั้งนี้เรื่องของสี เป็นเรื่องของสไตล์และความพึงพอใจของแต่ละคนมากกว่า เช่น การเลือกซื้อเสื้อผ้าที่มีการแบ่งโซนเพศหญิงและชาย ซึ่งบางทีเราก็ไม่ต้องการให้ใครมาจัดแจงว่าใครเป็นเพศไหน ต้องแต่งตัวแบบไหนกันแน่ แต่ต้องการใส่ในเสื้อผ้าที่เราอยากใส่ก็เพียงพอและเคารพสิทธิ เสรีภาพซึ่งกันและกัน

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิชฌ มหาสารินันท์ และสรพงษ์ วงศ์ธีระธรณ์ (2568) ได้ทำการศึกษาถึงประเด็นทางสังคมและการเล่าเรื่องเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในซีรีส์โดอาร์ตุดซีรีส์ ผลการศึกษาพบว่า การกดทับกลุ่ม LGBTQ ที่ถูกนำเสนอถึงการไม่ได้รับการยอมรับอย่างแท้จริง ทำให้ไม่กล้าแสดงออกถึงตัวตนของความเป็น LGBTQ เนื่องจากสภาพปัญหาของบุคคลที่มีความหลากหลายทางสังคมในสังคมส่วนใหญ่ เป็นการไม่ยอมรับในความหลากหลายทางเพศจึงถูกมองในภาพลบ และการตีตราจากสังคมว่าเป็นผู้ป่วยทางจิต ถูกจัดกลุ่มโดยมองว่าเป็นชนกลุ่มน้อย หรือคนชายขอบ

พงศธร กันทวงศ์ และศราวุฒิ วรรณโสภา (2567) ได้ทำการศึกษาถึงเรื่องเล่า ความไม่เท่าเทียมทางเพศ และการต่อต้านขัดขืนของกลุ่มนักเรียน LGBTQ+ ในโรงเรียนมัธยมไทย ผลการศึกษาพบว่า ในโรงเรียนมัธยมไทย

ยังมีความไม่เท่าเทียมปรากฏอยู่จากเรื่องเล่าของกลุ่มนักเรียน LGBTQ+ มองเห็นได้ผ่านการควบคุมทรงผม และชุดนักเรียน โดยกลุ่มนักเรียนกลุ่มนี้ไม่สามารถที่จะแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของตนได้ นอกจากนี้ยังเป็น การละเมิดสิทธิบนเนื้อตัว ร่างกาย ผ่านการอ้างกฎระเบียบทำให้นักเรียนกลุ่ม LGBTQ+ มีความรู้สึกที่ย่ำแย่ เจ็บปวด และไม่สามารถที่จะใช้เสรีภาพในการแสดงอัตลักษณ์ที่แตกต่างจากเพศสถานะชายและหญิง ผ่านทรงผม เครื่องแบบ และคำพูดได้ เมื่อสำรวจจากเรื่องเล่าแล้วพบว่า เกิดจากกฎระเบียบที่ไม่เอื้ออำนวยให้เกิดความ เท่าเทียมทางเพศ และทัศนคติของครูที่มีต่อกลุ่มนักเรียน LGBTQ+ ที่เป็นไปในเชิงลบ รวมไปถึงการใช้อำนาจ กีดกันกลุ่มนักเรียน LGBTQ+ ไม่ให้ได้รับสิทธิที่ตนเองพึงมีพึงได้ไปจนถึงการสร้างควมยากลำบากให้กับครอบครัว

เกียรติภูมิ อายวงค์ และคณะ (2566) ได้ศึกษาการผลิตวิดีโอในระบบดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง (Storytelling) เรื่อง เส้นทางรถไฟสายมรณะ ผลการศึกษาพบว่า การผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลโดยใช้เทคนิค การเล่าเรื่อง (Storytelling) เรื่องเส้นทางรถไฟสายมรณะ มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก หากพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาเส้นทางรถไฟสายมรณะ มีคุณภาพในระดับมาก เป็นอันดับที่ 1 โดยมีการรวบรวมข้อมูล มีความสอดคล้องกับเนื้อหาภาพของสื่อวิดีโอรองลงมาคือ ด้านการผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล ซึ่งมีคุณภาพ ของสื่อวิดีโอมีความคมชัดและมีการจัดวางตัวอักษรที่เหมาะสม

นภัสสร เอมาวัฒน์ และคณะ (2566) ได้ทำการศึกษาการผลิตสารคดีโทรทัศน์เพื่อการประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำลูกประคบสมุนไพร ผลการศึกษาพบว่า การผลิตสารคดีโทรทัศน์เพื่อการประชาสัมพันธ์เรื่องการทำ ลูกประคบสมุนไพร นำเสนอเรื่องในรูปแบบของสารคดีโทรทัศน์ที่มีการนำเสนอเรื่องจริง โดยผ่านกระบวนการ สร้างเสริมการเรียนรู้ โดยใช้ข้อเท็จจริงประกอบของภาพและเสียง เพื่อสร้างการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งด้วยเรื่องจริงที่ผ่าน การนำเสนออย่างสร้างสรรค์ มีการเล่าเรื่องแบบผสมระหว่างผู้ดำเนินรายการกับแหล่งข้อมูลผ่านบทสนทนา โดยมีการวางแผนในการผลิตตามหลักการผลิตสื่อวิดีโอแบบ 3P Production ที่มีกระบวนการขั้นตอนการเตรียมการ ก่อนการผลิต (Pre-Production) ขั้นตอนการผลิต (Production) และขั้นตอนหลังการผลิต (Post-Production) ทำให้มีความพึงพอใจหลังการรับชมต่อสารคดีโทรทัศน์เพื่อการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ระเบียบวิธีวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เป็นเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มศึกษา แบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีขั้นตอนและระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัยที่สำคัญดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละครสั้นสะท้อนสังคม (กลุ่มในเครือข่ายสังคมออนไลน์ Facebook Group) จำนวน 100 คน โดยวิธีการเลือกกลุ่มศึกษาแบบเจาะจง

3.2 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือในการศึกษาและเก็บรวบรวมผลข้อมูลดังนี้

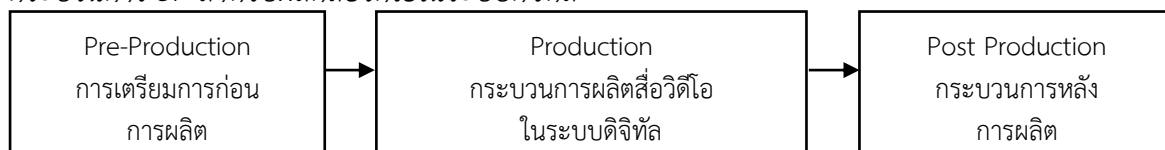
- 1) สื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่อง เสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ
- 2) แบบประเมินคุณภาพสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่อง เสื้อผ้าไม่แบ่งเพศที่ผ่านขั้นตอนการตรวจสอบความ สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) จำนวน 3 คน และประเมินคุณภาพเนื้อหาสื่อวิดีโอในระบบ ดิจิทัลโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ในด้านสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล ด้านเนื้อหา และด้านการออกแบบสื่อวิดีโอ
- 3) แบบประเมินความพึงพอใจหลังการรับชมสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่อง เสื้อผ้าไม่แบ่งเพศผ่านขั้นตอน การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) จำนวน 3 คน และประเมินความพึงพอใจ หลังการรับชมสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่อง เสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังนี้

- 1) เพื่อผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่อง เสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ โดยใช้หลักการผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล 3P ประกอบด้วย

ภาพที่ 1

กระบวนการ 3P สำหรับผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล

1.1) กระบวนการเตรียมการก่อนการผลิต (Pre-Production) แบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอนย่อยดังนี้ (1) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล และเนื้อหาที่ใช้ในการผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล (2) วิเคราะห์เนื้อหา หลักการ วิธีการผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล และเนื้อหาเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ (3) ออกแบบสคริปต์เนื้อหา (Content Scrip) ที่ใช้ในการผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ (4) วางโครงร่างการถ่ายทำ (Story Bord) สำหรับผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล (5) ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย แบบประเมินคุณภาพการใช้งาน และแบบประเมินความพึงพอใจหลังการรับชม (6) ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ของแบบประเมินคุณภาพและแบบประเมินความพึงพอใจหลังการรับชมสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่อง เสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ และ (7) วิเคราะห์ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (IOC) แบบประเมินคุณภาพ และแบบประเมินความพึงพอใจ

1.2) การผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่อง เสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ ในการถ่ายทำสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลตามกระบวนการเตรียมการก่อนการผลิต (Production)

1.3) กระบวนการหลังการผลิต (Post-Production) มีขั้นตอนดังนี้ (1) นำสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ ประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (2) แก้ไขสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้เนื้อหาเกิดความถูกต้องและสมบูรณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ (3) วิเคราะห์และสรุปผลการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ และ (4) นำสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ ทดลองประเมินความพึงพอใจหลังการรับชมกับกลุ่มศึกษา

2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจหลังการรับชมสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ โดยใช้กลุ่มศึกษา คือกลุ่มละครสั้นสะท้อนสังคม (กลุ่มในเครือข่ายสังคมออนไลน์ Facebook Group) จำนวน 100 คน ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนในการดำเนินการ ประกอบด้วย

2.1) นำผลงานที่ผ่านการแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญประเมินความพึงพอใจหลัง การรับชมสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ ประเมินกับกลุ่มศึกษากลุ่มละครสั้นสะท้อนสังคม (กลุ่มในเครือข่ายสังคมออนไลน์ Facebook Group)

2.2) วิเคราะห์และสรุปผลการประเมินความพึงพอใจหลังการรับชมสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญและแบบประเมินความพึงพอใจหลังการรับชมสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลกับกลุ่มศึกษา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระดับความคิดเห็น โดยทำการคิดค่าเฉลี่ยของเกณฑ์น้ำหนักคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายถึง มีคุณภาพหรือความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายถึง มีคุณภาพหรือความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง มีคุณภาพหรือความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง มีคุณภาพหรือความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง มีคุณภาพหรือความพึงพอใจน้อยที่สุด

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการพัฒนาผลผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ

ผู้ศึกษาได้ทำการผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล จำนวน 3 คลิป ความยาวคลิปละ 1 -3 นาทีต่อสื่อวิดีโอ ดิจิทัล 1 เรื่อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 คลาสแฟชั่นเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ ตอนที่ 2 เสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ และตอนที่ 3 เสื้อผ้าไม่เท่ากับเพศคืออะไร รูปแบบของสื่อจะอยู่ในรูปแบบการรณรงค์ เพื่อให้ผู้ชมมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิและเสรีภาพในการแต่งตัว มีตัวอย่างภาพในสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล ดังนี้

ภาพที่ 2

คลาสแฟชั่น เสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ ตอนที่ 1

ภาพที่ 3

กราฟิกคลาสแฟชั่น เสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ ตอนที่ 1

ภาพที่ 4

การเลือกใส่ชุด เสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ ตอนที่ 2

ภาพที่ 5

กราฟิกเสื้อผ้าไม่เท่ากับเพศ

ภาพที่ 6

เสื้อผ้าไม่เท่ากับเพศ คืออะไร ตอนที่ 3

ภาพที่ 7

QR Code สำหรับการรับชมสื่อวิดีโอ

4.2 ผลการประเมินคุณภาพ การผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่อง เสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ

โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ผู้ศึกษาทำการรวบรวมผลการประเมินคุณภาพมาวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางดังนี้

ตารางที่ 1

ผลการประเมินคุณภาพการผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่อง เสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
ด้านสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล	4.52	0.75	มากที่สุด
1. การลำดับภาพและเสียงมีความต่อเนื่อง และสัมพันธ์กัน	4.67	0.58	มากที่สุด
2. คุณภาพของสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลมีความคมชัด	5.00	0.00	มากที่สุด
3. คุณภาพของเสียงบรรยายมีความชัดเจน	4.00	1.00	มาก
4. เสียงดนตรีประกอบสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลมีความเหมาะสม	4.00	1.00	มาก
5. การแทรกรูปภาพมีความเหมาะสม และเชื่อมโยงกับเนื้อหา	4.33	1.15	มาก
6. ระยะเวลาของสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลมีความเหมาะสม	4.67	0.58	มากที่สุด
7. สื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
ด้านเนื้อหา	4.47	0.74	มาก
1. เนื้อหาของสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลมีความเหมาะสม	4.33	1.15	มาก
2. เนื้อหาของสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล ไม่มีความซับซ้อน สามารถสื่อสารได้	4.67	0.58	มากที่สุด
3. รูปแบบการนำเสนอเนื้อหามีความทันสมัย	4.33	0.58	มาก
4. เนื้อหาของสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลอยู่ในขอบเขตของ วัตถุประสงค์ของโครงการ	4.67	0.58	มากที่สุด
5. เนื้อหาของสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล สามารถเป็น ประโยชน์ด้านสิทธิและเสรีภาพแก่ผู้รับชม	4.33	1.15	มาก
ด้านการออกแบบสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล	4.20	1.00	มาก
1. การเลือกใช้สีในสื่อวิดีโอมีความเหมาะสม	4.33	1.15	มาก
2. การจัดวางองค์ประกอบภาพมีความเหมาะสม	4.33	1.15	มาก
3. กราฟิกและเสียงประกอบ มีความสอดคล้องกัน	4.67	0.58	มากที่สุด
4. ตัวอักษรประกอบสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเข้ากับเนื้อหา	4.67	0.58	มากที่สุด
5. การเคลื่อนไหวของกราฟิกมีความเหมาะสม	4.33	1.15	มาก
6. วัตถุกราฟิกในสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลมีขนาดเหมาะสม	4.33	1.15	มาก
7. การเปลี่ยนฉากในสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลมีความเหมาะสม	4.00	1.00	มาก
รวมทั้งหมด	4.40	0.84	มาก

จากตารางพบว่า จากการประเมินคุณภาพหลังการรับชมสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเพศ จำนวน 3 คนพบว่า จากการประเมินคุณภาพในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.84 หากมองเป็นรายด้านพบว่าด้านสื่อวิดีโอในระบบ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.75 รองลงมาพบว่าด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.74 และด้านการออกแบบสื่อพบว่า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.00 จากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญหากพัฒนาการใช้เทคนิคการเปลี่ยนฉาก (Transition) ในแบบอื่น ๆ

เพิ่มเติมหรือการแทรกวัตถุรูปร่างรูปทรง การเคลื่อนไหวของวัตถุในภาพจะดูมีความน่าสนใจ ทั้งนี้เนื้อหาในสื่อสามารถให้ความรู้กับคนในยุคปัจจุบันได้เข้าใจง่ายและเกิดการเคารพสิทธิ เสรีภาพ ดังนั้นสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลสามารถใช้เป็นสื่อกลางในการสื่อสารข้อมูลที่เข้าถึงง่าย มีความชัดเจน และสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว

4.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจหลังการรับชมสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ

โดยใช้กลุ่มศึกษาคือกลุ่มละครสั้นสะท้อนสังคม (กลุ่มในเครือข่ายสังคมออนไลน์ Facebook Group) จำนวน 100 คน ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลความคิดเห็นมาวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางดังนี้

ตารางที่ 2

ผลการประเมินความพึงพอใจหลังการรับชมสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่อง เสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ ของกลุ่มศึกษา

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
1. ภาพและเสียงสื่อวิดีโอมีความคมชัด	4.33	0.67	มาก
2. รูปแบบในการนำเสนอสื่อวิดีโอมีความดึงดูด และน่าสนใจ	4.29	0.64	มาก
3. เนื้อหาในสื่อวิดีโอเข้าใจง่าย	4.36	0.72	มาก
4. การลำดับภาพ และเสียงของสื่อวิดีโอมีความต่อเนื่องไม่สะดุด	4.42	0.66	มาก
5. ช่องทางในการเผยแพร่สื่อเข้าถึงง่าย	4.31	0.75	มาก
6. การใช้สีในสื่อวิดีโอมีความน่าสนใจ	4.34	0.67	มาก
7. เนื้อหาในสื่อวิดีโอมีความน่าสนใจ	4.41	0.71	มาก
8. เนื้อหาในสื่อวิดีโอมีความทันสมัย	4.47	0.66	มาก
9. การรับชมสื่อวิดีโอสร้างความเพลิดเพลิน	4.42	0.69	มาก
10. สื่อวิดีโอเป็นประโยชน์ต่อการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.46	0.64	มาก
11. การเคลื่อนไหวของกราฟิกมีความน่าสนใจ	4.52	0.71	มากที่สุด
12. ขนาดตัวอักษร อ่านง่าย และชัดเจน	4.49	0.64	มาก
13. อารมณ์และโทนสีภาพ (Mood & Tone) มีความน่าสนใจ	4.52	0.68	มากที่สุด
14. เสียงประกอบ (Sound Effect) สอดคล้องกับภาพ	4.52	0.61	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.42	0.68	มาก

จากตารางพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจหลังการรับชมสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ ของคนกลุ่มละครสั้นสะท้อนสังคม จำนวน 100 คน มีความพึงพอใจระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) รวมทั้งหมด เท่ากับ 4.42 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.68 หากมองตามรายการประเมินความพึงพอใจพบว่า เสียงประกอบมีความสอดคล้องกับภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.52 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.61 รองลงมาคือ อารมณ์และโทนสีของภาพมีความน่าสนใจ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.52 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.68 และการเคลื่อนไหวของกราฟิกมีความน่าสนใจ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.52 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.71 จากผลข้างต้นพบว่า 3 รายการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

5. สรุปผลและอภิปรายผล

5.1 สรุปผล

ผลการผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลจำนวน 3 ตอน ระยะเวลาของสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล 1 -3 นาทีต่อสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล 1 เรื่องแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1) คลาสแพชั่นเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ ตอนที่ 2) เสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ ตอนที่ 3) เสื้อผ้าไม่เท่ากับเพศคืออะไร รูปแบบของสื่อจะอยู่ในรูปแบบการรณรงค์ เพื่อให้ผู้ชมมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสิทธิและเสรีภาพในการแต่งตัว จากการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.84 และผลการประเมินความพึงพอใจหลังการรับชมสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศของคนกลุ่มละครสั้นสะท้อนสังคม จำนวน 100 คน มีความพึงพอใจระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.42 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.68 จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถเป็นสื่อที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจวัฒนธรรมในยุคสมัยใหม่ที่เปิดกว้างเรื่องการยอมรับทางวัฒนธรรมไทย กับค่านิยมปัจจุบันทัศนคติ มุมมองของสังคม การเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นในเรื่องเพศ เพศวิถี (Sexual Orientation) อัตลักษณ์ทางเพศ ลักษณะทางเพศ รวมถึงการแต่งตัวตามสไตล์เพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมกันของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า การผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ โดยเนื้อหาทัศนคติ มุมมองของสังคม การเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นในเรื่องเพศ เพศวิถีอัตลักษณ์ทางเพศ ลักษณะทางเพศ รวมถึงการแต่งตัวตามสไตล์ ดังนั้นแนวคิดทางสังคม ความเชื่อทางศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี รวมถึงสถาบันต่าง ๆ ในสังคม ล้วนมีบทบาทในการกำหนดความหมายของความเป็นเพศในแต่ละวัฒนธรรม มนุษย์ในแต่ละสังคมมีทั้งความเหมือนและความต่างทางวัฒนธรรม บางสังคมมีข้อจำกัดที่เข้มงวดตามหลักความเชื่อหลักของตน และมองว่าบางพฤติกรรมขัดต่อสิ่งที่ถือว่าน่าเคารพหรือยอมรับตามประวัติศาสตร์และค่านิยมของสังคม (พิรภัทร ฉัตรพิบูลย์ และคณะ, 2567) สอดคล้องกับสมชาย ปรีชาศิลปกุล (2556) เสนอแนวคิดเรื่องเพศสภาพเกิดจากทฤษฎีประกอบสร้างทางสังคมและกระแสสตรีนิยม มองว่าอัตลักษณ์ทางเพศไม่ได้เป็นธรรมชาติ แต่ถูกหล่อหลอมโดยสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ และจารีตประเพณี การยอมรับเพียงสองเพศจำกัดเสรีภาพของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ สะท้อนให้เห็นถึงการควบคุมทางสังคมและการตีความเพศตามบรรทัดฐานที่ถูกสร้างขึ้นในบริบทของอำนาจและค่านิยมร่วมของสังคม ดังนั้นการประชาสัมพันธ์รณรงค์สร้างความเข้าใจความหลากหลายทางเพศผ่านกระบวนการผลิตสื่อวิดีโอแบบ 3P นั้น ประกอบด้วย ขั้นตอนการเตรียมการก่อนการผลิต ขั้นตอนการผลิต และขั้นตอนหลังการผลิต จากกระบวนการดังกล่าวสอดคล้องกับ (อ้อมใจ บุซบง และคณะ, 2567) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาพอดแคสต์เชิงละครวิทยุ พบว่า ใช้กระบวนการผลิตสื่อแบบ 3P เป็นขั้นตอนในการผลิตสื่อพอดแคสต์เชิงละครวิทยุ ซึ่งมีกระบวนการที่สอดคล้องกันทำให้กระบวนการผลิตสื่อมีกระบวนการขั้นตอนในการผลิตที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ และสามารถประชาสัมพันธ์รณรงค์สร้างความเข้าใจผ่านการรับชมสื่อได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นการประเมินคุณภาพของสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากมองเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัล มีคุณภาพอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่ 1 ที่เน้นคุณภาพและการตัดต่อลำดับภาพและเสียงของสื่อวิดีโอ การใช้เสียงดนตรีประกอบซึ่งสอดคล้องกับ (นภัสสร เอมาวัดน์ และคณะ, 2566) ได้ทำการศึกษาเรื่องการผลิตสารคดีโทรทัศน์เพื่อการประชาสัมพันธ์เรื่องการทำลูกประคบสมุนไพร ซึ่งมีการประเมินคุณภาพของการผลิตสื่อสารคดีโทรทัศน์ในด้านการตัดต่อที่เน้นเรื่องเสียงบรรยาย เสียงเพลงดนตรีประกอบสื่อสารคดี คุณภาพของภาพที่สามารถเล่าเรื่องราวการทำลูกประคบสมุนไพรให้เกิดความเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน ทำให้เกิดการเล่าเรื่องราว

ในเนื้อหาการนำเสนอข้อมูลเป็นไปอย่างสร้างสรรค์จากการตัดต่อลำดับภาพและเสียง การใส่เสียงดนตรีให้เกิดความน่าสนใจ จากผลการประเมินนั้นเห็นถึงความสำคัญเรื่องการตัดต่อสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลทำให้เกิดการเล่าเรื่องราวด้วยภาพและเสียง มีความสำคัญที่เหมือนกันการผลิตสื่อสารคดี แม้ว่าการผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลมีความใกล้เคียงกันแตกต่างกับการเล่าเรื่องราวของเนื้อหาโดยในสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลนั้นเป็นการสรุปเนื้อหาให้อยู่ในรูปแบบภาพเคลื่อนไหวเพื่อให้เข้าใจข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว แตกต่างกับการผลิตสารคดีที่ต้องคำนึงถึงการเล่าที่มาของเรื่อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ เห็นที่มาในเรื่องราวต่าง ๆ ดังนั้นการศึกษาความพึงพอใจหลังการรับชมสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศของกลุ่มศึกษา แสดงให้เห็นว่าการเคลื่อนไหวของกราฟิกนั้นส่งผลให้เกิดความน่าสนใจของเนื้อหาต่อการรับชมสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลของกลุ่มศึกษา และเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ อรรถภูมิ จันทรงาม และคณะ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้โมชันกราฟิกเพื่อการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ที่แสดงผลให้เห็นว่าการใช้ภาพกราฟิกสื่อสารความหมายได้ตรงกับเนื้อหา ทำให้สามารถเข้าถึงเนื้อหาข้อมูล และทำให้เกิดความน่าสนใจเข้าใจง่าย ตรงประเด็น เช่นเดียวกับงานวิจัยของ อภิชาติ เชิดชม และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การออกแบบสื่ออินโฟกราฟิกเรื่องการปฏิบัติตนในการใช้บริการบ่อน้ำร้อนควนแคม อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ผลการประเมินความพึงพอใจการเคลื่อนไหวภาพมีความต่อเนื่องทำให้ส่งผลถึงการสื่อสารความหมายเนื้อหาข้อมูลนั้นเข้าใจง่ายมากยิ่งขึ้น ดังนั้น จากงานวิจัยข้างต้นจะพบได้ว่า การใช้กราฟิกในการเล่าเรื่องราวสื่อสารความหมายของสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลส่งผลต่อการสื่อสารความหมายเล่าเรื่องราว ข้อมูล และข่าวสารได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องเสื้อผ้าไม่แบ่งเพศ โดยใช้กระบวนการผลิตแบบ 3P ประกอบด้วย ขั้นตอนการเตรียมการก่อนการผลิต ขั้นตอนการผลิต และขั้นตอนหลังการผลิตนั้น สามารถเป็นต้นแบบในการผลิตสื่อวิดีโอในระบบดิจิทัลเรื่องอื่น ๆ ที่ต้องการเผยแพร่ข้อมูลหรือเนื้อหาที่ต้องการประชาสัมพันธ์ และสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ในระยะเวลาอันสั้น โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง (Storytelling) ในการเล่าเรื่องให้เกิดความน่าสนใจในเนื้อหาที่ต้องการสื่อสารได้

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งถัดไป

ควรศึกษาวิธีการผลิตสื่อวิดีโอแนวตั้งในรูปแบบการเล่าเรื่องเชิงประชาสัมพันธ์ในเรื่องอื่น ๆ ในการเผยแพร่สื่อวิดีโอในปัจจุบันจากการนำเสนอวิดีโอในรูปแบบแนวนอนในแบบดั้งเดิม เพื่อให้สอดคล้องกับการนำเสนอสื่อในผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่เป็นที่นิยมในปัจจุบันเช่น TikTok Reels Instagram เป็นต้น เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่มากขึ้น

6. เอกสารอ้างอิง

- กฤตยา อาชวนิจกุล. (2554). *เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนไปในสังคมไทย จุดเปลี่ยนประชากร จุดเปลี่ยนสังคมไทย*. ประชากรและสังคม.
- เกศราลักษณ์ ไพบูลย์กุลสิริ. (2561). การศึกษาเปรียบเทียบความเป็นควีรในบทแปลนวนิยายเรื่อง The Picture of Dorian Gray ของออสการ์ ไวลด์ จากสำนวนการแปลของ อ.สนิทวงศ์ และกิตติวรรณ ชิมตระการ. *วารสารการแปลและการล่าม*. 3(1), 109-155.
- เกษม จันทรน้อย. (2537). *สื่อประชาสัมพันธ์*. นานมีบุ๊คส์.

- เกียรติภูมิ อายุวงศ์, ดนุรุตร์ สาระบูลย์, และวิสิฐ ตั้งสถิตกุล. (2566). การผลิตวิดีโอในระบบดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง (Storytelling) เรื่อง เส้นทางรถไฟสายมรณะ. *วารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ*, 5(1), 55-67.
- แก้วเกล้า บรรจง และปาริชาติ สถาปิตานนท์ (2561). การสื่อสารรณรงค์บนพื้นที่ออนไลน์ Change.org. *วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการสื่อสาร*, 5(2), 46-66.
- จิตรดา หมั่นขี้ด. (2567). "แฟชั่นไร้เพศ" Gender Neutral Style. <https://www.lib.cmru.ac.th/web62/index.php?ge=view&gcode=1623208192&lang>
- ณรงค์ศักดิ์ กล้าปราบโจร. (2562). เพศต้องห้าม: การวิเคราะห์ในเชิงอาชญาวิทยาและวิพากษ์โดยใช้ทฤษฎีเคียร์ถึงความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในสังคมไทย. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีศักดิ์ กาญจนสุวรรณ. (2552). เทคโนโลยีมีมิติเดียว. เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์.
- ธัญภัทร เทียงทัศน์, ปราณปรียา คำมา, และภัทรวรรณ ไกรปิยเศรษฐ์. (2566). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง กระบวนการผลิตสื่อเสียงบรรยายภาพ. *วารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ*, 5(1), 68-80.
- นภัสสร เอมาวัดน์, จุฑารัตน์ ทองหล่อ, ทิฐฐาน เนียมชูนัน และปริญญญา สัจญะเดช. (2566). การผลิตสารคดีโทรทัศน์เพื่อการประชาสัมพันธ์ เรื่อง การทำลูกประคบสมุนไพร. *วารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ*, 5(2), 42-53.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2547). *เพศศึกษา*. มติชน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). สุวีริยาสาส์น.
- บุญสืบ โสโสม. (2560). การคำนึงถึงเรื่องเพศสภาพ: ประเด็นสำคัญสำหรับการปฏิบัติในคลินิกและการศึกษาพยาบาล. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 25(2), 1-8.
- ประเวศ วะสี. (2547). *การพัฒนาต้องเอาวัฒนธรรมเป็นตัวตั้ง*. กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม.
- พงศธร กันทวงศ์ และศราวุฒิ วรรณโสภะ. (2567). เรื่องเล่า: ความไม่เท่าเทียมทางเพศและการต่อต้านชัดเจนของกลุ่มนักเรียน LGBTQ+ ในโรงเรียนมัธยมไทย. *วารสารงานวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 11(2), 44-54.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2554) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. <https://dictionary.rst.go.th/>
- พรจิต สมบัติพานิช. (2547). *การศึกษาถึงปัจจัยด้านสื่อที่มีต่อรูปแบบโฆษณา*. [วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรพิรุณ ชลาลัย และรักชนก ชำนาญมาก. (2568). ความหลากหลายทางเพศต่อการสร้างครอบครัวระหว่างเพศเดียวกันในสังคมไทย. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 7(1), 548-554.
- พสนันท์ ปัญญาพร. (2555, มีนาคม 27). *แนวความคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่ (New Media)*. Blogspot. <http://photosanan.blogspot.com/2012/03/new-media.html>
- พีรภัทร ฉัตรพิบูลย์, ภูเวียง ห้าวเหิม, และวีระนุช แยมยิ้ม. (2567). ความหลากหลายทางเพศในมิติประวัติศาสตร์ สังคมมนุษย์. *วารสารมจรอุบลปริทรรศน์*, 9(1), 1765-1780.
- รุจน์ หาเรือนทอง. (2567). *วัฒนธรรมไทย*. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาสังคมและวัฒนธรรม. โรงเรียนสตรีวิทยา 2.

- วิชาญ ทราญอ่อน. (2567). *เพศสภาพ*. หอสมุดรัฐสภา. https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=29826
- วิชญ มหสารินันท์ และสรพงษ์ วงศ์ธีระธรณ์. (2568). การวิเคราะห์ประเด็นทางสังคมและการเล่าเรื่องเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในซีรีส์ไดอารี่ตุ๊ดซี่ส์. *วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์*. 29(1). 8-14.
- สมชาย ปรีชาศิลป์กุล. (2556). *บุคคลเพศหลากหลายในระบบกฎหมาย*. มุลินธิเพื่อสิทธิและความเป็นธรรมทางเพศ.
- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2557). *รณรงค์ความเสมอภาคทางเพศ หยุดความรุนแรงทางสังคม*. <https://shorturl.asia/kX94C>
- สุขาดา ทวีสิทธิ์. (2550). ผู้หญิง ผู้ชาย และเพศวิถี: เพศภาวะศึกษาในงานมานุษยวิทยา. *วารสารสังคมศาสตร์*, 19(1). 311-357.
- เสาวนีย์ ฉัตรแก้ว. (2551). *การรณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึกสาธารณะของประชาชนผ่านองค์กรภาครัฐ องค์กรธุรกิจเอกชน และองค์กรไม่แสวงหากำไร*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์].
- อภิชาติ เชิดชม, พงษ์สันต์ จันทร์เพ็ญ, ฤทธิเกียรติ เจริญ, และหทัยรัตน์ บุญเนตร. (2562). การออกแบบสื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง การปฏิบัติตนในการใช้บริการบ่อน้ำร้อนควนแคมอำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. *การประชุมวิชาการงานวิจัยและพัฒนาเชิงประยุกต์ ครั้งที่ 11 (ECTI-CARD)*. อุบลราชธานี. <https://ecticard2019.ecticard.org/documents/Proceedings2019.pdf>
- อรรถภูมิ จันทรงาม, สรพงษ์ วิริยะ, และกนกการ กาญจนภาส. (2565). การประยุกต์ใช้สื่อโมชันกราฟิกเพื่อการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย. *การประชุมวิชาการระดับชาติด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ครั้งที่ 4 ประจำปี 2565*. เลย. https://ncst.lru.ac.th/downloadPaper2022.php?paper_id=24
- อ้อมใจ บุษบง, ธีรศักดิ์ นาคเพชร, ธเนศ สารศิริ, และภัทรวรรณ ไกรปิยเศรษฐ์. (2567). การพัฒนาพอดแคสต์เชิงละครวิทยุ เรื่อง Little Hope. *วารสารเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มทร.พระนคร*, 9(1), 117-132.